



Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria II. Post Domin[icam] II. Quadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

solum voluntas diligit. Et cum miserum hoc corpus vna cū anima, gloria illius particeps reddi debeat, (quandoquidem tantū quantum anima, laboravit, & sudavit) & cū id ipsum impassibile, immortale, & instar solis splendidum reddi necesse sit; obsecramus Domine, vt aptum velis id reddere & idoneum: fac vt pœnis & molestijs incumbat, ieiunia colat, austeritates & vitæ rigores sustineat, & in pœnitentia perseueret: fac vt genua te solum adorent, lingua te solum cōfiteatur, oculi in lacrymas tantum resoluantur, pectus singultus effundat, ac manus in corpus tantum indignant, & de præteritis delictis ab eo vindicta exigat: nec amplius corpus gula, & abdomini seruiat, genio nō amplius indulgeat, aut libidinibus impurisque voluptatibus se amplius transversum rapi patiat. Sed fac, vt tibi vna cum anima gratum hac in vita obsequium præstet: quod ambo posthanc vitam, non dico Transfigurationem in monte Thabor, sed in cœlestib. habitaculis diuinam tuam essentiam contēplari mereantur; ad quam nos Pater, & Filius, ac Spiritus S. perducere dignentur. Amen.

FERIA II. POST DOMIN. II.
QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De Prædestinatione & reprobatione.
- II. De infelicitate anima in peccatis obdurata.
- III. Quærendum esse Deum.
- IV. Metuendum & cauendum istud, mori in peccatis.

Ego vado, & quæretis me, & in peccatis vestris moriemini. Ioan 8.

FIGVRA.

LEGIMVS in libris Paralipomenon, Azariam Prophetam, futuram Aſæ Regi Iuda calamitatem, & mala quæ passurus erat, prædixisse: Quamdiu, inquit, legem Domini secutus es, temp tibi beneficia plu-

rima contulit, atque omnibus in rebus tibi bene cessit: quoties eius opem in negotijs & rebus dubijs innocasti, semper tibi quam promptissime præsto affuit: & vix eum quærere incipiebas, quin statim tibi auxiliaturus occurrebat. At è contra, si semel te reluctari, & legem eius infringere, & cultum deferere contigerit; vix eum relinquere incipies, quin te magis adhuc relinquet & abominabitur; & venient forsitan tempora, quibus eum quæsiturus sis, & non reperturus, cum tu eum inuocaturus, & ille te neglecturus. O minas horrendas, & præſagia Prophetica! omnia conſingebant eis in figuris. Eiusce rei figuram, Auditores, hodierno in Evangelio legimus. Audimus hic namque non quidem Prophetam, sed Prophetarum omnium principem Iesum, Pharisæis ac Scribis eadem plane interminantem. Reluctamini aduersus me popule rebellis ac pernicax, derelinquitis me, ego quoque vos omnes derelinquam; atque ex hoc iam tempore defero: & mihi credatis velim, ventura aliquando tempora, quibus me quæretis, & non inuenietis, & quib. in peccatis vestris moriemini. verba horrèda & terribilia: quæ vt vere ac plene intelligere possitis, Spiritus sancti auxiliū nobis adesse, intercessione Deiparæ, AVE MARIA dicentes, rogemus.

1. Cor. 10.

I. Prædestinatio ad gloriā vel ad damnationem res est terribilis.

Sublimia illa de prædestinatione Sanctorum, & reprobatione impiorum mysteria, adeo obscura & inuoluta sunt, vt nulla vis ſtingenij quæ non cedat; nulla audacia & præſumptio, quæ non formidet; nullum peccatus; quod non pauëat, nulla mens ea concipere gestiens, quæ non horreat & præ metu contremisecat. An non enim terribile & horrendum est, auidire, nedū credere, Deum ab omni æternitate creaturas suas antequā quidq̄ meritorum vel demeritorū facerent, has ad æternam beatitudinē, illas ad æterna supplicia destinasse? Eſau odio habui. vide damnationem; Iacob autem dilexi, vide prædestinationem ad gloriā. O rem nouam & inanditam! è duobus in ventre matris conclusis, hunc ad gloriā & illum ad damnationē æternam, anteq̄ in lucem edantur, aut lumē solis intueantur, seligi, omnem admirationē superat. Video profunda illa iudicia etiam

Mat. 1.

Prædesti-
natio-
nis figura.
eriam diluuij tempore locum habuisse: hic enim octo animæ arcæ inclusæ aquis diluuij supernatant, ecce prædestinationis figuram: illic vero reliqui omnes naufragium patiuntur, & vndis immerguntur; signum hoc reprobationis. Eius vero rei è veteri vobis testamento figuras depromam.

Dan. I.

Nabuchodonosor cum Ierosolymorum ciuitatem destruxisset, pulcherrimos quosque & forma decoros ex Hebræorum pueris seligi iussit, reliquos in captiuitatem abduci. *Et ait rex Assphanes præposito Eunuchorum, vt introduceret de filiis Israel, & de semine regis, pueros in quibus nulla esset macula, decoros forma, & eruditos omni sapientia, qui stare possent in palatio regis.* Ad eundem modum Nabuchonosor ille cælestis, numen illud æternum, cum ab omni temporum æternitate, generalem mundi ruinam & destructionem præuideret, ex omni hominū multitudine, pulcherrimos quosque selegit, vt coram facie sua, & in aula cælesti, beatitudine æterna fruere, reliquam vero turbam repudiavit, atque infernalibus vinculis ac claustris mancipauit. Moses Hebræorum dux ac tutor, cum Ægypto egredere-
tur, omnem Israelitarum populum in duas turmas discreuit; sex scilicet tribus, è nobilibus matribus, Rachele ac Lia, aliisque liberis mulieribus prognatas, in monte Garizin subsistere, ac castrametari voluit, vt in eo populo Israelitico benedicerent: sex vero reliquas, ignobili scilicet prosapia oriundas, & quarum matres seruæ aut vernacula fuerant, montem Hebal è regione ad maledicendum voluit conscendere. Eodem modo & magnus ille mundi rector Deus, cum vniuersos homines in mente sua præuideret, in duas eos partes distribuit, hos vt benedictionibus & gloria ab eo cumlarentur, prædestinatos nimirum; illos vero vt maledictionem subirent, videlicet reprobato-
s, & reiectos. *O altitudo diuitiarum sapientia & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius!*

Deut. 27.

Rom. II.

Gen. 49.

Eodem tempore & eodem carcere duo captiui in Ægypto egrediebantur, verū diuersa omnino sorte, vnus honorib. à Pharaone subuehendus, extremo alter supplicio affi-

ciendus. *Restituitque alterum in locum suum, vt porrigeret ei poculum, alterum suspendit in patibulo.* Ex æternæ illius præscientiæ latebris & abditis eodem momento duo captiui egrediuntur, improbi scilicet & electi, verum diuerso fine. Electi nimirum vt regis honoribus afficiantur, gloriæque participes reddantur: reprobi vero vt æternis supplicijs cruciatibusque mancipentur. An non eadem ex fornace ardentis prunas, & carbones attos educi videmus? non aliter quoque è diuinorum iudiciorum fornace eodem momento & prædestinati, velut candentes prunæ; & reprobi, velut atrii carbones, prodeunt.

Simile,

Rom. 9.

Propius rem adhuc Paulus visus est tetigisse, eum sigulum ex eadem argilla vas vñ in honorem, alterum in contumeliam ait effingere. Ita quoque summus ille sigulus, & omnium conditor Deus, ex eadem creaturarum suarum massa, hos in vasa honoris, vt gloriæ suæ aliquando participent, illos vero in vasa contumeliæ, vt in æternam damnationem æternaque supplicia præcipiatur, efformauit.

Atque hæc quidem omnia Auditores, vt hinc infinitam suam misericordiam, illinc vero iustitiæ suæ zelum declarer: non secus ac rex, qui bonis & benemeritis beneficia conferendo, bonitatem & clementiam: sceleratos vero castigando iustitiam atque æquitatem demonstrat. Verum cogitare vos velim, hanc quidem Electorum prædestinationem, absque vlla meritorum præuisione contingere: reprobatorum reprobationem sine peccatorum, quæ commissuri sunt, præuisione nequaquam fieri. itaque vt dicere liceat, non aliam prædestinationis causam esse, quam meram Dei voluntatem, eiusque beneplacitum & reprobationis non aliam quam peccata quæ ab hominibus perpetranda sunt. Vtrumque respectu Dei certissimum est, & necessarium: at non respectu hominum. Vtrumque contingens est, & non permutari potest: at liberum nostrum arbitrium ac voluntas efficiunt, vt vtrumque fieri necesse sit. Verum iam profunde nis abyssos istas rimari & scrutari sumus: non enim tendere datur ulterius: timenda
porius

potius sunt Dei iudicia & admiranda, quam curiosius dicēdo enucleanda, & indaganda.

Euangelium quidem hodiernum paucis utrumque & non adeo seuerè perstringit: & non nisi exigua quādam hic reprobationis apparet interminatio: *Quæretis me & non inuenietis, & in peccatis vestris moriemini.* de his igitur minis iam loquamur, ac deinde de prædestinatione agemus.

Nihil est omnino quod maiorem animæ calamitatem aut detrimētum afferat, quam si à Deo derelictam gratiaque eius destitutā & penitus spoliatam se videat. Quemadmodum enim nihil acerbius aut funestius reginæ Vasthi potuit accidere, quā à marito suo, à rege, à Principe suo spretam & despectam esse: ita quoque nihil tristius aut calamitosius animæ euenire potest, quam à spōso suo, à rege suo, deniq; Deo esse derelictā. Sane si cœli influxus suos cœlestes vel ad modicū tempus denegarent, tota hæc mundi machina, ò Philosophi, non subsisteret, at omnia inter se cōfundērentur, ac veluti nouum chaos in rerū natura exoriretur. Quid igitur de anima fieri dicemus, à qua Deus supernaturalem gratiæ suæ influxum retrahit, & penitus denegat? Audite quid in hanc rem dicat David, *Anima mea sicut terra sine aqua tibi.* Eliæ precibus factum est, ut trium & dimidij annorum spatio Samariæ agros pluuia non irroraret, ita ut omnia circūquaque emorerentur: fluij exsiccarentur, herbe areferent, animalia languerent, atque ybique tristis mortis facies appareret. Quid igitur faciet anima, cum illi Deus pluuiam & cœlestem defluxum denegarit, quando catartas & orificia misericordiæ obstruxerit & obturarit.

Hinc factum est, ut quando Dominus Israelitis timorem incurrere velle, illis eos à se deserendos interminatus sit, utpote quo nihilius tristius aut acerbius posset accidere. *Va eis cū recessero ab eis, & Ieremiam: Erudite Ierusalem, ne forte recedat anima mea à te.* Nihil enim adeo David Rex metuebat, quam à Domino desereri: atque ideo lacrymans orabat, *Domine ne discesseris à me.* & cum cælum oculis tantum amisisset, exclamabat gemens, *Vi quid Domine recessisti longe.*

Tom. I. Bessai Quadrage.

get accede iterum, accede & lumine tuo illustra.

Helisæus cum Eliam magistrum sibi eripi, ac se ab eo destitui videret, lamenratur, ac gemebat tam insigni & tam sancto se magistro priuari, exclamans, *Pater mi, currus Israel, & auriga eius.* Quid igitur miseram animam facere par est, cum illam Deus relinquit, quando gratiarū influxum ei denegat, in primis vero, quādo eam odio prosequitur: *odisti namque omnes, qui operantur iniquitatem,* quibus illam lacrymis, quibus gemitibus ac suspirijs decessum hunc & orationem deplorare necesse est?

Hinc igitur discant Christiani, id ipsum gratiam in anima, quod anima in corpore, præstare: anima enim caduco & fragili huic corpusculo suum esse, vitam, sentiendi vim, in anima & ceteras omnes naturales operationes quod in subministrat. Gratia quoq; non minora animæ suppeditat, esse scilicet plane diuinum, anima vitam spirituales, rerum cœlestium gustū, præstat. & ad omnia sancta & pia opera motum & agilitatē singularem. Nam quemadmodum corpus hoc nostrum anima erbarum & destitutum, non nisi exanime cadauer est: ita quoque anima, quam gratia destituit, penitus mortua est atque pabulum facta inferni, mors quippe peccatorum pessima.

Reducite quæso in memoriam Audio Insignis res quod in passione Domini cōtigat prodigium: ut scilicet Christo in cruce moriente atque ex hac vita proficiscente tenebræ factæ sint super vniuersam tetram, ut terra contremuerit, sol deliquium passus fuerit, ac tota mūdi machina dissoluenda & in nihilum redigenda visa sit. Hoc ipsum quotidie in nobis accidere certissimum est: quando scilicet Christum, ut Paulus loquitur, peccatis nostris iterum cruci affigimus, cruci inquam animæ, & ille à nobis discedit: tunc tenebris vniuersam animæ essentiam cooperiri, solem rationis deliquiū pati, terram concupiscentiæ & affectuum contremiscere, peccatorum ac flagitiorum sepulchra referari, columnas gratiarum diffindi, deniq; omnia interius confundi ac pessum ire cernimus. Non igitur sine causa Pharisæis comminatur, dicens, *Ego vado.*

Q q Docuit

Simile,

Rom. 9.

Psal. 142.

3 Reg. 18.

Prædicatione
non pigrescit
is, at non
eprobatio.

Ose. 9.

Ier. 9.

*Lib. 8. de
caelo. c. 7.*

Docuit olim magnus ille Philosophus Aristoteles, & accessum & recessum solis corruptionis & generationis in hoc inferiori hemisphærio causam existere: verum multo maiori cum ratione dicere poterimus, gratiæ accessum & recessum, generationis & corruptionis in anima causam esse: eius enim accessus eam à vitiiis retrahit, recessus in ipsa obdurat: ea præsentem virtutes in anima vigent, merita ac bona opera efflorescunt, absente vero eadem, pœnæ & culpæ in animam ingruunt, eamque deprauant.

Rom. 9.

Dico igitur cum D. Paulo, *cu vult miseretur, ecce eius accessum, ecce conuersionem: Et quem vult indurat, ecce recessum, ecce obstinationem.* Illic de prædestinatione sermo est, hic minæ de reprobatione. Apertius adhuc in Exodo, vbi Dominus ad Moysen ait, *Ego indurabo cor Pharaonis.* vbi Augustinus exclamat, *Nisi cum abfuerit gratia mea, obdurabis eam nequitia sua:* atque hoc egregia similitudine declarat. Quemadmodum enim cum terra tota gelu constricta est, & obduruit, sole accedente ac radijs eam feriente, omne statim gelu dissoluitur, ac terra emollescit: ac sole occidente, ac radios subducente, ecce tibi iterum gelu omnia rigescere, & in primam duriciem conuerti. Ita quoque cum anima nostra fieri videmus, quæ cum congelata est: & peccati frigore, frigore inquam Boreali, cum quo Boreas noster non est comparandus, induruit, vbi primum gratiæ calor supernaturalis accedit, & eam radijs ferit, omnia statim dissoluntur, omnia emollescunt, ac prior illa durities abscedit. Verum vbi gratia iterum recessit, omnia nouo gelu incipiunt rigescere, & pernicacia obstinatioque animam inuadunt.

*Calu. 1.
inst. c. 17.*

Clementissimus igitur Dominus peccatores positine non obdurat, vt nefandus ille Caluinus blasphemans asserit, ac tantum per accidens, & permissiue: cum scilicet ijs gratiam & auxilium subtrahit. Et quamuis Deus nulli sufficientem, qua conuertatur & saluetur, gratiam neget: aliquibus tamen, qua sufficienter sal aut non ita magnam confert, vt quibusdam, vari possunt, non seruat delicta in quorum pœnâ & castigatio-

nem obstinationem illam & obdurationem in animam immittit, vnde illa profecta sunt. tamen
ficacem

Similitudine porro & exemplo rem explicemus. Si medico diuersa & morbo consentanea medicamenta præscribenti, æger parere nolit, & in contrariam partem, venita & noxia comedendo, & a salubribus abhorrendo, annitatur, ægrotum vero interea mori contingat, nulla culpa medico quasi minus petito aut minus diligenti imputanda est: at omnia in ægrum parere detrectantem refundenda sunt. Ita quoque de medico animarum dicendum est: qui cum peccatorem, veluti ægrotum præscripto suo parere nolentem, & omnia contraria facientem, deserit: quid ei grauius, vel respectu obstinationis, vel perditionis, damnationis accidit, non Deo, sed ægroti refractario, qui proprii exitij causa existit, imputandum. Ieremias hinc à similitudine nostra non discedens ait, *Curauius Babylonem. Et non est sanata: relinquo eam, & hodie Euangelij nostri lectio, Ego vado. ac si diceret: iam triginta tribus annis in mundo vixi, tanto tempore vobis prædicauit, & vt ad me conuertamini, me agnoscat, pœnitentiam agatis, admonui: interea tamē me & verba mea contemnit, Omnia vobis, quæ ad sanitatem vestram facere videbatur, remedia suggesti & proposui: præstiti quidquid in petito & diligenti medico desiderari posset: igitur iam dico vobis, Ego vado: Et si in peccatis vestris moriamini, non mihi, sed vobis ipsis ascribendum est.*

Ego vado. & quoniam Domine: quo tendis, quo proficisceris: Mane nobiscum Domine, quoniam aduersperasit, iam enim sero est, vita nostra in extremis est, ad vesperam ætatis iam ferme deuenimus, candelæ nostræ iam ad finem vergit, exiguus nobis vitæ superest terminus: ne igitur nos iam deserat: si tamen penitus tibi in animo abire infederit, nos saltem te sequamur. Sed quid pœnis nos sequi non posse, iter in longinquas ter regiones parare, quo sequi foret perdifficile, *Ego vado* quo, quoniam, & in quas regiones: quo vos non potestis venire.

O mysteria, & res admirabiles! vadit ad passionem, properat ad crucem, quo nos, tanta & tam graui supplicia, cruciatusque

Heb. 1.

toleraturi, tam ignominiosam mortem subituri, sequi non possumus. Vadit peccatis totius mundi satisfactorius, quo creatura nulla poterat pertingere. Vadit ad dexteram Patris, ad quam nec Apostoli, nec ipsi Angeli aspirare poterant: *Cui enim aliquando dixit Angelorum, Sede à dextris meis?* nec ipsa quidem Virgo Deipara. Licet enim illa super omnes Angelorum choros sublimata sit, non ideo tamen ad dexteram Patris in regno cœlorum confidet.

III.

Relinquamus igitur iter hoc incognitum, & viam inuiam nobis & inaccessam: ac nostræ potius viæ instamus, textum Euangelij proficundo. *Et queritis me*, est hoc stromachantis animi indicium, quasi dixisset: Generatio prava ac viperarum genimina, ego è cœlo descendi ut te quæram: non aginta nouem oues in deserto reliqui, omnes, inquam, Angelorum turmas & legiones, ut te miseram ouiculam, errantem & scabie putidam quærerem. Tanto iam te quæro tempore, per decliua & accliuia, per deserta, per agros te indago, ut ad ouile redcam, & venire renuis. Vado igitur, & scio venturos aliquando dies, misella, quibus me quæras, sed dico tibi, *non me inuenies.*

Iudæi

Messiam querunt, & inuenire nesciunt. Isai. 55.

Sane quæsiuistis illum, ô Iudæi, in sepulchro, & minime reperire potuistis: quæsiuistis tum cum Roman. Imperatores Titus ac Vespasianus vallo vos cinxerunt. quin etiam nunc hodierna die, in vestro Thalmud, in Rabinorum scriptis, in Prophetiarum vestrarum serutis eum scrutamini, idque ipsis mille & sexcentis annis, *non inuenietis* amplius, abiit, decessit, euasit. *Querite*, igitur Christiani Christum *Dominum dum inueniri potest, inuocato eum dum prope est.* & *Dum tempus habemus, operemur bonum*: dum sol in nostro adhuc horizonte est, operibus incumbamus: nec expectandum est, donec luna surgat, & ruat Oceano nox. Non est ad vesperam quærendus Deus, vsq; ad noctem non est expectandum, nec in vitæ sinem & senium conuersio differenda est. O nos miseris, & frigidis! nos Deum festis sacrisque diebus solum quærimus, quærimus in periculis, necessitatibus, morbis, constituti in extremo mortis articulo: at cum fortuna ar-

ridet, & omnia nobis ad votū fluunt, illū negligimus, & è manibus nostris elabi patimur.

At in hac vita quærendus est, ut peccatorum veniā consequamur, non vero in altera; *Luc. 16.* tunc enim quæremus, & non inueniemus. *Matth. 23.* Serius illū inuocasti ô epulo: serius venistis *Gen. 22.* & clausâ ianuâ insensatæ virgines: nimis diu ô Esau venatus es. Vos vero apud inferos damnatæ animæ frustra Dei misericordiâ amplius inuocatis: & vos purgatorij incolæ, nolite de Deo loqui amplius, ne eum quæritis amplius, non enim inuenietis: cum, dum inueniri potuit, eum quætere distulistis: sed tandem adhuc inuenietis, at prius negligentia vestrâ supplicia perfoluenda sunt.

Dicitur Alexander Macedo, cum urbem Alexandræ aliquam obsidione cinxisset facem accendere consueuisse, ac publica præconis voce e in urbem dicere omnes qui sese, dum fax maneret accensione, victoris potestati tradidissent, incolu- facem ames fore: verum nullam extincta facespem cendebat, salutis reliquam superesse. Sane ad eundem & quam nobiscū agere modum videtur Deus, quando nimirum conscientias nostras inuadit. An non auditis, ut quotidie iam in Quadregesima auribus nostris per Prophetas tubâ suâ insonet: *Conuertimini ad me*, tradite vos *Ioël. 2.* vestraq; omnia, aperite mihi portas vestras; & alibi: *Querite Dominum dum inueniri potest*, quam diu vitæ huius fax ardet: nam vbi illa extincta erit, post mortem scilicet; nullus indulgentiæ aut misericordiæ locus est.

Prudenter sane magnus ille Ægypti Rex Insignis Pharaon fecisse videtur, cum fertilitatis tempore, & aureo sæculo durate, horrea condidit, in quibus frumentū reconderet. quod famis tempore in populi vsum cederet, & quod exteris ac vicinis liberaliter erogaret. Ita mihi non minus sapienter illi facere videntur, qui huius vitæ tempore, tempore inquam fertilitatis, cum tantillo labore tantaq; facilitate misericordia acquiri potest (audite enim scripturâ dicentem: *Miseris cordia Domini plena est terra.*) thesauros meritorum condunt, animæ horrea bonis operibus replēt & constipant, ut tempore calamitatis & siccitatis à fame spiritali immunes esse possint, quæ non septem annis, ut illa famis Ægyptiaca, verum in æternū duratura sit. Infelices por-

Luc. 16.

Matth. 23.

Gen. 22.

Magnus

in urbem

obsidione

facem ac-

mes fore:

ob rem.

Quadr-

tubâ

tradite vos

Ioël. 2.

vestras;

Isai. 55.

potest,

Gen. 14.

reconderet.

Gen. 14.

audite enim

Psal. 37.

replēt &

Psal. 37.

Psal. 37.

ro illi insipientes, qui tempore messis in horrea frumentum negligunt inuehere; cum enim eos hyems æternitatis improvisos adorata fuerit, famem patientur vt canes.

Alius conceptus.
Leuit. 32.

Inter cæteras, quas Deus sibi offerri volebat aues erat & cygnus. Quamobrem potissimum bone Deus? Est enim auis pulcherrima, instar niuis candida, & cantus suauissimi. Verum quidem, sed non cantat, nisi vbi fata vocant. Est igitur cygnus reproborum figura, eorum scilicet, qui vitæ emendationem, morumque correctionem vsque ad extremum vitæ terminum differunt, & prius pœnitentiæ threnos & palinodiam non cantant, quam iam iam ex hac vita emigraturi.

Deus non inuenitur quam primum vt eum perdidistis, miseram inquam animam, animam à ministris, nouotodiorum, in errorem ductam, & à recto veritatis tramite seductam. Inuenietis eum in medio Doctorum, in medio veterum Patrum, non vero inter Nouatores. Hic eum inuenit Deipara, hic eum reperit anima; alibi vero non inuenitur.

Matth. 27. Vos vero mulieres, surgite tempestiuus, estote diligentiores: surgite saltem *orto iam sole.* exite e vitiorum Ierusalem, emite pretiosa bonorum operum aromata, Christum

Insignis conceptus.

quærite, & videte num in animabus vestris surrexerit. Vos autem Reges & Principes relinquitte Orientem, pacem cum sociis cõponite, ambitionem extinguite, mundum deserite, & ductu stellæ fidei, cum tribus regibus, pauperem Iesum Regem vestrum in stabulo iacentem in presepio reclinatū quærite, *ibi eum inuenietis.*

Luc. 1.

Philosophi Deum quærant in Eucharistia.

Vos porro Philosophi, qui Deum ubique & in omnibus quæritis, in inanibus imaginibus, in ideis, in natura, in æternitate, in terris categoriarum vestrarum indagatis, relinquitte vanitates illas, deserite curiositates, & eum in Eucharistia, magna cum humilitate, idque fide Catholica, potius quærite. Vos quoque Theologi, qui Deum in abditissimis etiam locis quæritis: modo sc. in duabus naturis in vna hypostasi subsistentibus, & in rubo illo ardenti incarnationis: modo alia quadam ratione, in trib. scilicet personis & vna eademque natura, in profundo SS. Trinitatis

mysterio: relictis sublimibus hisce mysteriis, & præruptis præcipitiis, in quibus non paruum erroris periculum est, venite, quærite, adorare, conspiciate eum in cruce, illic enim reperietur, *ibi eum inuenietis.*

Hem auditores, si Deum quætere differitis, cum tam facile inueniri potest, si pœnitentiam non feceritis: venturum mihi credite, aliquando tempus quo eum quæsituri estis & non inuenturi, imo in peccatis vestris morituri. In vos hoc quadrat, hæresiarchæ, Hæreside vobis conuerso nomine hæc fabula narratur, pestes & furia infernales, quæ quotidie animas in exitiale periculum trahitis, ac contra veritatem, cõtra conscientiam, contra Dei timorem pugnantes, vobiscum in æternam damnationem deuoluitis. Reducite vobis in mentem, tragicam & funestam prædecessorum vestrorum catastropham: tristem inquam exitum gigantum illorum, Arii, Manichæi, Pelagij. Reuocate in memoriam horrendum illum finem ac miserum vitæ Epilogum maiorum vestrorum Lutheri & Caluini. An non omnes hi in peccato mortui sunt? an non in extremis de venia impetranda desperantes hinc discesserunt? Cauete igitur vobis, o sacrilegi ministri, nefariorum parentum nefariæ proles, caute, inquam, ne in peccatis vestris moriamini. In vos etiam, o obdurati peccatores & pertinaces, hæc dicta sunt. Ita namque cum omnibus tuis copiis in mari rubro mortuus & submersus es Pharao. Ita rebellis Absalon qui aduersus patrem clementissimum collecto exercitu insurgens, & nunquam peccatum volens agnoscere, exspirasti. Ita vos Sodomitæ, verbis Angelorum & Loti minimo credentes, estis extincti. Ita denique vos primi mundi incolæ, qui Noë monenti ac tanto tempore prænuntianti auscultare nolulistis in peccatis vestris mortui, diluuij vndis estis suffocati. At melius & prudentius, vos Niniuitæ, egistis, qui Deum, dum inueniri potuit, quæstulistis, & ad primam Prophetæ prædicationem, à vita vestra pessima ad Deum toto corde estis conuersi.

In peccatis vestris moriemini, id est, con- *Ioan. 3.*
demnabimini. anne igitur Deus alicui dam- *Deus non*
natio-

peccatori
damna-
tionem
suam re-
uelare.
Peccator
pœnitens
potest se
de nume-
ro electo-
rũ facere.

nationem suam reuelare potest: ane pecca-
tori sententiam mortis irruocabilem po-
test suggerere & manifestare? Non equidem
existimo. hac enim ratione fieret, vt animæ
in desperationis barathrũ præcipitarentur.
Hoc saltem constat, Domine, atque etiam
credo, quod licet mihi me damnandum re-
uelasses, humiliter responderem. Bene qui-
dem clementissime Domine, si in peccato
perseuerem, non vero, si facta pœnitentia me
ad te conuertero. Iustitiam tuam quidem
pertimesco, hoc tamen mihi de te confusus
arrogare audeam, ac dicere, quod, quamuis
nomen meum in libro reprobatorum & da-
mandorum consignasses; si in hac vita pœ-
nitentiam egero, te, (ignosce, si loquar au-
dacious) nomen meum delere, atque in ele-
ctorum me numerum cogam ascribere.
Quid vero impedit, quo minus hoc liceat
dicere: Dauid mihi præiuit, ac viam mon-
strauit dicens: *Deleantur de libro uiuentium,*
& cum iustis non scribantur. Deniq; benignis-
sime Domine, condidisti me quidem sine
me, at me sine me damnare non uales. Hoc
enim bonitati tuæ aduersatur, & libertati
meæ patrocinatur.

Est igitur sententia hæc comminatoria,
& interlocutoria, appelletur prout libitum
fuerit, non vero definitiua & certa. Nolite
itaque o animæ pauidæ & meticulosæ ad
hanc prædestinationem & reprobationem
consternari, nolite credere quidquid mini-
stri uobis & heretici insurrerent. Verum cre-
dite & quidem firmiter, nunquam uos da-
mandas, quod damnadas præiuderit Deus:
verum, quod ipse ab omni æternitate nun-
quam uos pœnitentiam de peccatis acturas,
& in iisdem morituras præiuderit: Ita ut di-
cere liceat, uestram uobis peruiaciam &
obdurationem, non uero Dei præscientiam,
damnationis causam futuram.

Quamobrem clementissime ac benignis-
sime Domine, qui hominem ad damnatio-
nem minime creasti, & non vis mortem
peccatoris: sed magis ut conuertatur & ui-
uat, quiq; cum quotidie ut pœniteat exspe-
ctas: Concede nobis, obsecro, tempus, gra-
tiam & animum, ut dignam pro peccatis
pœnitentiam agamus, & quamdiu uitæ fax

ardebit, bonis operibus incumbamus. Ante
omnia uero mane nobiscum, noli nos dere-
linquere, noli nos gratia tua destituere: ni-
hil enim nobis aut funestius, aut acerbius
accidere queat. Quod uero omnium est mi-
ferrimum, cum te iam amiserimus, pericu-
lum est, ne te quærentes unquam amplius
deinde inuenire possimus, & peccatis no-
stris moriamur. Auerte hoc igitur à nobis,
aufer calamitatem hanc ab animis, ac triste
hoc infortunium certicibus nostris immi-
nens procul repelle. At largire nobis gratiam,
tuorum nobis aperi donorum thesauros, ac
semper nobiscum permaneto: illa namque
vera est ratio, qua in librum electorum tuo-
rum, quo ad præsentem quidem iustitiam in
hac uita & quo ad gloriam in altera spectat,
referamur. Amen.

FERIA III. POST DOMIN.
II. QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De fide & obedientia Ecclesie prestanda.
- II. De Cathedra.
- III. De Scribis.
- IV. De Pharisæis.

Super Cathedram Moysi sederunt Scribae & Pharisæi. Omnia quaecunque dixerint uobis, seruate & facite. Matth. 23.

FIGURA.

POTENS ille Persarum Monarcha Darius super omnes regni provincias ac regiones centum ac viginti satrapas, ueluti regni custodes & Episcopos constituit: ac super omnes hos Principes tres ex quorum numero Daniel omnibus negotiis superintendentes simulque decreuit, ut priores satrapæ tribus illis rationem redderent, simulque obedientiam præstarent: atque illos ueluti maiestatis regie vicarios, omnes regni subditi agnoscerent. Id uero, quod olim Darius in suæ reip. statu, ad regni regimen & gubernationem, præstitit, Deus regum

Qq 3

Rex.